

Výpis ze zápisu zasedání vědecké rady ETF UK 24. září 2021

Přítomni: doc. J. Mrázek (děkan), doc. J. Halama, doc. V. Hušek, prof. L. Karfíková, prof. I. Noble, prof. M. Prudký, dr. V. Roskovec, prof. J. Štefan, prof. D. Tureček, prof. M. Wernisch.

Dále přítomni *zástupce studentů* J. Šenkyřík a *proděkan* dr. P. Gallus, dr. J. Roskovec.

Omluveni: doc. P. Chalupa, prof. J. Nechutová, čestný člen prof. J. Trojan.

1. Habilitační přednáška Petra Galluse

Zasedání VR začalo v 9:30 v posluchárně E veřejnou habilitační přednáškou Petra Galluse, Ph.D. s názvem *Člověk 2.0? Teologická antropologie v době technologického boomu*.

Na přednášku navázala *diskuse*, v níž s otázkami a poznámkami vystoupili prof. J. Štefan (vztah důrazu na „antropologický realismus“ k dílu R. Niebuhra a problém antropocentrického východiska), prof. I. Noble (role přírody a času jako určujícího prostředí člověka), dr. O. Navrátilová (Herderova kritika osvícenství), dr. J. Roskovec (problém navrhované perspektivy vyjádřené zkratkou *infinitum capax finiti*, vztah navrhovaného antropologického realismu ke „klasické“ reformační antropologii *simul peccator simul iustus*), prof. L. Karfíková (otázka specifické charakteristiky člověka pomocí schopnosti „čtení z mapy“ – člověk je specifický tím, že je schopen uvažovat o nepřítomném, je reflektujícím interpretem znaků), doc. V. Hušek (otázka hranice mezi člověkem a strojem – lze ji stanovit „technicky“, na základě určitých schopností?), doc. J. Mrázek (otázka hranice mezi člověkem a jinými živočichy), dr. P. Moskala (vztah „kreativní abdukce“ jako výlučné schopnosti člověka a fungování umělé inteligence), prof. L. Karfíková (poukaz na antické teorie fantazie jako přeskupování obrazů – otázka, zda a jak je pro člověka charakteristická schopnost tvořit nové, nebo je „nové“ vždy jen syntézou dřívějšího?), doc. J. Halama (poznámka o dosud nepřekročených omezeních umělé inteligence), prof. J. Štefan (k úvahám o tom, zda je člověk schopen prostředky, které vytvoří, skutečně sám sebe přesáhnout, navrhl měřítko teologické: skutečného sebepřesažení by člověk dosáhl, kdyby sám vyřešil problém hříchu).

2. Úvod navazujícího jednání VR

Jednání VR pokračovalo od 10:30 do 12:15 v zasedací místnosti D. Děkan Mrázek přivítal přítomné, a předal řízení jednání proděkanovi pro vědu M. Prudkému.

VR jednomyslně schválila navržený program jednání. Schválila též zápisy ze svého jednání 28. května 2021 a zápis o hlasování *per rollam* o strategickém záměru z 28. června 2021.

3. Habilitační řízení Petra Galluse

Prof. Prudký předal slovo předsedkyni habilitační komise, prof. Ivaně Noble, aby přednesla stanovisko a návrh komise. Ta připomněla složení komise (Doc. ThDr. Petr Macek, Ph.D., Prof. Dr. Christoph Schwöbel, Prof. Dr. Friederike Nüssel, Prof. ThDr. Lubomír Žák) a zmínila nedávné (18. 9.) náhlé úmrtí prof. Schwøbela. Stručně uvedla zprávu komise, která byla v plném znění členům VR předem zaslána. Připomněla, že všichni tři oponenti byli přední světoví odborníci (prof. Martien E. Brinkman z Amsterdamu, prof. Bruce McCormack z Princetonu, prof. Michael Welker z Heidelbergu) a všichni se ve svých posudcích shodli na jednoznačně doporučujícím závěru.

Slovo pak dostal uchazeč, který se podrobně vyjádřil ke kritickým poznámkám v posudcích. Zmínil především, že všichni oponenti jsou autoři recentních christologických pojednání

a jeho práci kritizovali z vlastních pozic v rámci aktuálního mezinárodního diskurzu. Prof. McCormack se soustředil především na vztah k chalcedonské christologii; uchazeč vysvětlil, že jeho vlastním záměrem bylo nikoli Chalcedon „opravit“, nýbrž „stavět“ na jeho půdorysu (k vlastním důrazům patří koncept *ekhypostase* a zejména akomodace). Prof. Brinkmanovi v práci chyběl popis *statu questionis*; podle Galluse však je v tomto případě přiměřenější mluvit o *processus questionis*, a tomu je věnován vlastně celý první díl práce. Prof. Welker postrádal tematizování souvislostí eklesiologických a pneumatologických – ty však podle uchazeče přijdou ke slovu v připravovaném pokračování díla, jímž má být pojednání antropologie z pneumatologické perspektivy – a širší recepci biblických svědectví – v tomto ohledu klade uchazeč oproti oponentovi větší důraz na výsledky historicko-kritického bádání v biblistice, především na současný stav diskuse o historickém Ježíšovi.

Následovala *rozprava* členů VR (prof. Noble, prof. Štefan, prof. Karfíková, prof. Tureček) s uchazečem k následujícím tématům:

- *Status questionis* a základní důrazy práce: *metodicky* vychází z postmoderní, pluralitní situace, k níž přistupuje z pozic sémiotické hermeneutiky a interního realismu (Putnam); za základní *perspektivu* christologie volí (namísto tradičního východiska v inkarnaci) vzkříšení, *teologicky* se pouští do polemiky se současnými liberálními koncepty, snaží se interpretovat a rozvinout chalcedonskou christologii a trojiční charakteristiku křesťanské teologie.
- Orientujícími mysliteli jsou především W. Pannenberg a I. U. Dalferth.
- Problém *enhypostase* (vzetí Kristova lidství do jeho božství) – tato představa pomáhá udržet jednotu Kristovy osoby, ale je třeba ji doplnit „enhypostatickou inverzí“ („ekhypostase“), která umožňuje myslet důsledně Kristovo lidství jako partikulární historickou osobnost. Je sice třeba přijmout, že mnoho partikulárních, specifických rysů Kristovy osobnosti nelze z pramenů poznat, je třeba je však se vši důsledností předpokládat a otázky po nich přijímat jako principiálně legitimní.
- Není pro soteriologickou interpretaci Kristova významu přece jen potřebný (vhodný) koncept deifikace (*theosis*)? Soteriologie nemůže být výlučně christologická, vyžaduje trinitární pojetí, „zprostředkování“ spasitelného významu je možné jen pneumatologicky, z tohoto pohledu není nutné uvažovat o lidství „schopném Boha“.
- Sémiotická hermeneutika (Peirce, Eco, Dalferth) umožňuje vystihnout „nepodkročitelnost“ individuální perspektivy – porozumění je vždy jedinečné.

Uchazeč pak na vyzvání stručně představil své učitelské a badatelské záměry do budoucna: pracuje na knize o antropologii z pneumatologické perspektivy, v delším výhledu se hodlá v mezioborovém dialogu zabývat problémem lidské identity. Svou vědeckou činnost hodlá nadále úzce propojovat se svou výukou v oblastech systematické teologie a teologické etiky.

V uzavřeném jednání se VR poradila a tajným hlasováním se usnesla, že **Petr Gallus, Ph.D. má být jmenován docentem v oboru Evangelická teologie**. VR ETF má celkem 12 členů; z 10 přítomných členů hlasovalo 10 pro, 0 proti, nikdo se nezdržel a žádný lístek nebyl neplatný.

Za správnost:

V Praze, dne 18. října 2021

doc. Jiří Mrázek, Th.D.
děkan